

Afnametechniek Influenzadiagnostiek

André Jacobi
Adam Meijer

Fotografie: Marian vd Pouw Kraan

Juni 2013

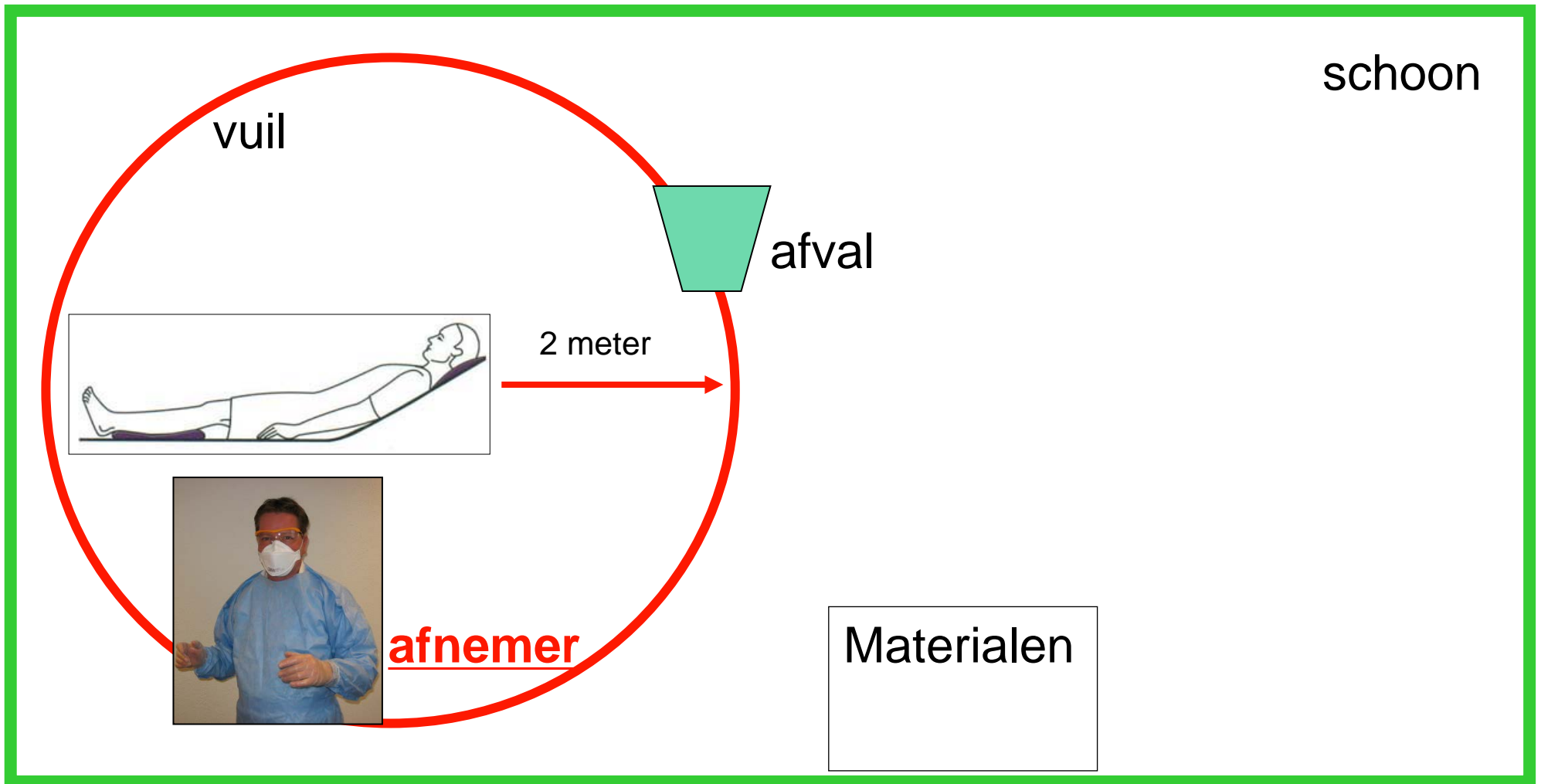
Doel presentatie

- Instructie voor het afnemen van (viraal) materiaal ten behoeve van influenza diagnostiek
- Instructie voor het werken met persoonlijke beschermingsmiddelen

Onderdelen

- Het toepassen van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Afnemen van een diepe neuswat en een keelwat
- Afnemen van een oogwat
- Verzamelen sputum en/of bronchoalveolaire lavage (BAL)
- Afnemen van bloed
- Verpakken en versturen van monsters en desinfectie
- Administratie

Persoonlijke bescherming afnemer

- **Mondneusmasker**
minimaal FFP1, bij bewezen
mens op mens overdracht FFP2
masker, bril en schort
- **Handschoenen**
ook ter preventie van vervuiling
monster

De fit-test masker

- Plaats masker, druk buigzame rand goed om neus
- Indeuken bij inademing
- Uitdeuken bij uitademing
- 'Voel' of het masker goed afsluit en geen lekkage vertoont

Stap 1. Voorbereiding

- Maak afspraak voor huisbezoek
- Informeer patiënt/familie dat er persoonlijke bescherming wordt toegepast en licht de reden toe
- Zorg dat alle materialen aanwezig zijn: volg een checklist!
- Controleer de materialen op uiterste houdbaarheidsdatum
- Setjes kunnen aangevraagd worden bij het RIVM-IDS

Stap 2. Papierwinkel

- Buiten de 2 meter cirkel
- Vul het aanvraagformulier in
- Noteer: / plak sticker met: naam en geboortedatum op te verzenden buizen/potje
- Schrijf op buizen met virustransportmedium welk materiaal in de buis zit (neuswat/keelwat of oogwatten)
- Leg uit aan patiënt wat er gaat gebeuren

Stap 3. Voorbereiding voor de afname

- Op >2 meter afstand van patiënt
- Alles klaarleggen op een absorberende onderlegger
- Afnemer doet persoonlijke bescherming aan voor betreden 2 meter cirkel*:
 - Masker
 - Handschoenen
 - Indien nodig schort en bril

* In praktijk buiten de kamer van de patiënt

Stap3a: Klaarleggen materiaal

1. Aanvraagformulier*
2. Wattenstokjes op plastic drager*
3. Virustransportmedium*
4. Potje voor sputum/BAL*
5. Verzendenveloppe, absorberend materiaal en safetybag*
6. Materiaal voor afname EDTA bloed
7. Stevige schaar
8. Houten spatel
9. Smitflacon alcohol 70%,
10. Afvalzakken (2)

* aanwezig in RIVM-verzendenveloppe

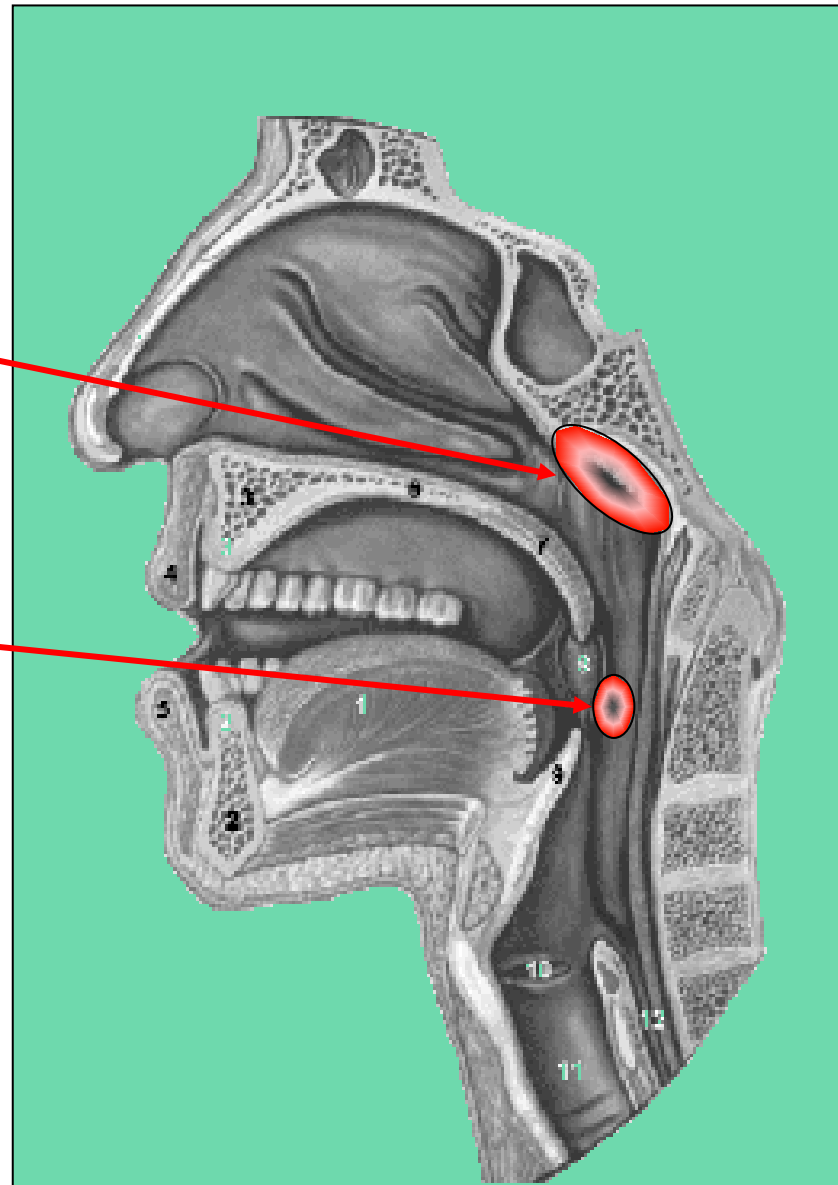
Afnamelocaties

Diepe neuswat
Nasofarynx

Keel
Orofarynx

Plaats virusreproductie is
receptor-afhankelijk!

Daarom ook sputum of BAL
(indien beschikbaar)

Stap 4. Afnametechniek diepe neuswat

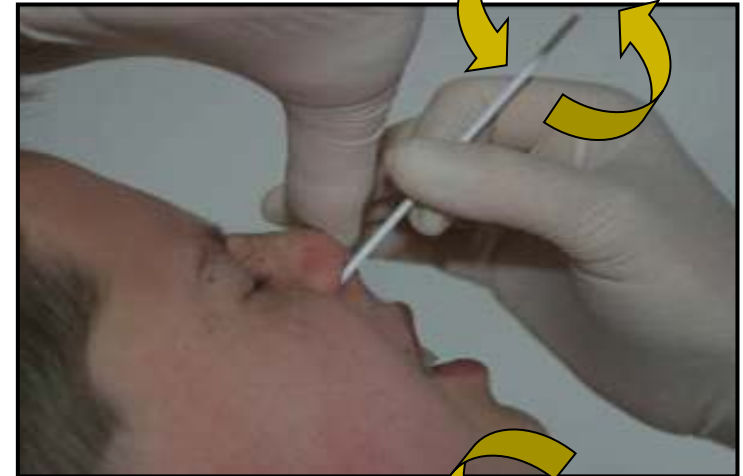
- Neus snuiten en het hoofd achterover buigen
- Trek de neuspunt iets omhoog
- Steek de wattenstok zo diep mogelijk in de neus tot een lichte weerstand (3/4 van het stokje gaat de neus in)

Stap 4. Afnametechniek diepe neuswat

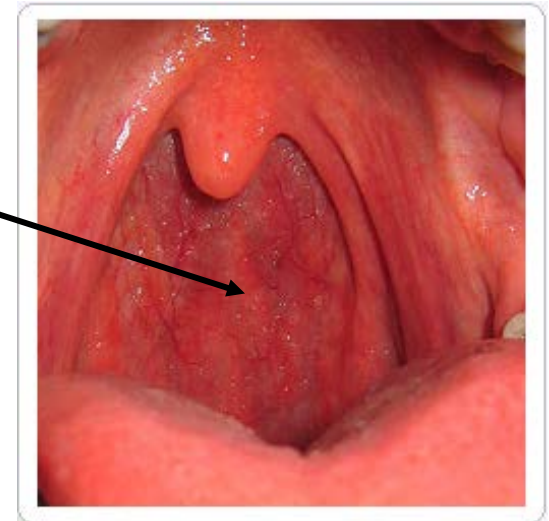
- Roteer de wattenstok enkele malen rond in het neusgat tegen de achterwand (nasofarynx)
- Alleen bij niet bereiken nasofarynx andere neusgat proberen
- Geeft traanreflex bij patiënt
- Stop de wattenstok in buis met transportmedium gelabeld met neus/keel (zie stap 5)

Stap 4. Afnametechniek van keelwat

- Laat de patiënt zijn hoofd achterover buigen
- Gebruik eventueel spatel
- Steek de volgende wattenstok zo diep mogelijk achter in de keel
- Stop de wattenstok in buis met transportmedium gelabeld met neus/keel (zie stap 5)

Stap 4. Afnametechniek van oogwat

- Alleen bij conjunctivitisklachten
- Voor afname bij een conjunctivitis, trek het onderste ooglid naar beneden
- Wrijf of rol voorzichtig met de wattenstok over het onderste ooglid
- Doe dit voor beide ogen met een aparte wattenstok
- Beiden wattenstokken kunnen in één buis met transportmedium gelabeld als 'oog' gestopt worden.

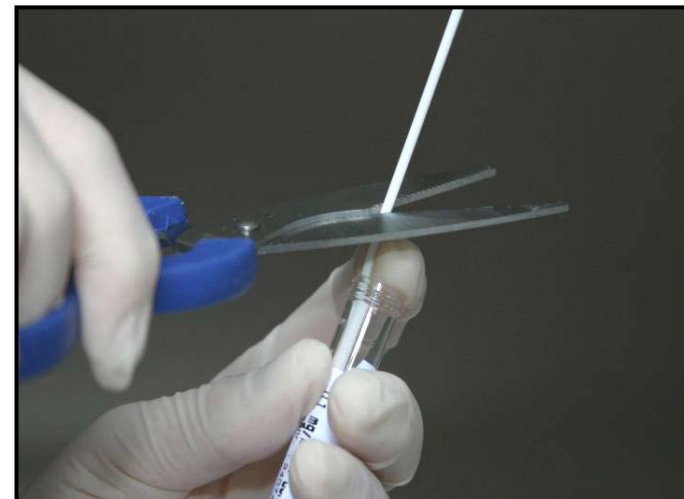
Stap 4. Afname van sputum / BAL en bloed

- Sputum kan opgegeven worden in een wegwerpbakje waarna een deel van het sputum overgebracht wordt in het verstuurpotje. Potje goed sluiten. Restant sputum is besmet afval.
- Bij ziekhuisopname en mogelijkheid tot verzamelen van BAL, dit materiaal in plaats van sputum overbrengen in het verstuurpotje. Potje goed sluiten.
- EDTA onstolbaar gemaakt bloed afnemen met een eigen systeem.

Stap 5. Verpakken en versturen van materiaal

- Open het buisje met transportmedium
- De keelwat kan in hetzelfde buisje als de neuswat
- Ook beide oogwatten kunnen in één buisje gecombineerd worden
- Steek de wattenstokken halverwege het buisje
- Knip het resterende gedeelte af = besmet afval!
- Sluit het buisje secuur af
- Plaats het buiten de 2 meter cirkel
- Desinfecteer buisjes en schaar

Stap 5. Verpakken

- Spray je handschoenen, het te versturen materiaal en de schaar in met alcohol 70%
- 3 minuten laten inwerken
- Verpak het te versturen materiaal in het doorzichtige beschermmateriaal (blister) samen met de absorberende tissue

Stap 5. Verpakken

- Stop de blister in de safety bag
- Verwijder de plastic beschermlaag van de plakrand
- Sluit de safety bag zorgvuldig

Stap 5. Versturen

- Stop het ingevulde formulier en de safety bag(s) in de RIVM verzendenveloppe
- In de enveloppe van het RIVM zit een kaartje in een venster. Draai dit kaartje om zodat het volgende adres zichtbaar wordt:
RIVM-IDS
Antwoordnummer 3205
3720 VB Bilthoven
- Verzend monsters na overleg met de dienstdoende viroloog van het RIVM-IDS: 030-2748558.
- Bij spoed: via koerier / taxi

Stap 6. Opruimen voor het verlaten van de woning

- Schort en bril afdoen (indien gebruikt)
- Handschoenen uit
- Masker af
- Handen wassen
- Handen desinfecteren met handalcohol

Handschoenen details

- Handschoenen via de 'schone' binnenkant lostrekken

Masker details

- Bij elastiek vastpakken
 - Rustig verwijderen
 - Voorkom afschieten
-
- Alle gebruikte materialen in afvalzak
 - Handen na afloop wassen en desinfecteren met alcohol 70%

Handen wassen en desinfecteren

Ruim water en zeep & desinfectie met handen alcohol